

Marking Scheme.....2024 – Punjabi (004)
ਅੰਕ ਯੋਜਨਾ/ਪੜਤਾਲ-ਯੋਜਨਾ :2024-ਪੰਜਾਬੀ (004)

ਜਮਾਤ : ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ
 ਵਿਸ਼ਾ : ਪੰਜਾਬੀ

ਕੋਡ ਨੰ. : 532
 ਕੁਲ ਅੰਕ : 80

ਉਪ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰੋ।

ਆਮ ਹਿਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਪਰੀਖਿਅਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iv) ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਸਹੀ ਹਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (v) ਪਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਏਗਾ।
- (vi) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਂਡ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (vii) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (viii) ਹੈਂਡ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਗੇ।

- (ix) ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਸਲਾਹ ਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

- (i) ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮਾਰਕਿੰਗ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਅੰਕ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਕ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁੱਕਵੇਂ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (ii) ਸ਼ੁੱਧ, ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਭਾਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- (iv) ਸਪੈਲਿੰਗ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਇਵਰਸਨ (ਵਿਸ਼ਾਂਤਰ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਾ ਕਰੋ ।
- (v) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਹੁਨਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
- (vi) ਮੁੱਖ-ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਹਦਾਇਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰੀਖਿਅਕ, ਮੁੱਖ-ਪਰੀਖਿਅਕ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ	ਭਾਗ ਨੰਬਰ	ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਭਾਗ ਉਪ- ਭਾਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ	ਅੰਕ ਵੰਡ	ਪੂਰਨ ਅੰਕ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ/ਸੰਕੇਤਕ ਨੁਕਤੇ
----------------	-------------	--	------------	-------------	--------------------------

ਭਾਗ (ੳ)

1.				5	
		ਸਿਰਲੇਖ : ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਖੇਪ : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਬਿਬੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ।	2 3		ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਢੁੱਕਵਾ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
2.		ਜਿਹਾ ਕਰੋਗੇ ਤਿਹਾ ਭਰੋਗ : ਇਕ ਹਾਥੀ ਰੋਜ਼ ਨਦੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਜਾਂਦਾ-ਰਾਹ ਵਿਚ ਦਰਜੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ-ਦਰਜੀ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਰੋਟੀ ਦਿੰਦਾ- ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਆਦਤ ਪੈਣੀ-ਦਰਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਰਤ ਸੁਝੀ ਸੁੰਡ ਵਿਚ ਸੁਈ ਚੋਂਡਣੀ-ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਹਾਥੀ ਨੇ ਸੁੰਡ ਵਿਚ ਚਿੱਕੜ ਭਰਨਾ- ਦੁਕਾਨ ਅੰਦਰ ਸੁੱਟਣਾ-ਦਰਜੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਖਰਾਬ- ਸਿੱਖਿਆ। ਜਾਂ	5	5	ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਨ। ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਲਾਲਚ ਬੁਰੀ ਬਲਾ ਹੈ ਇਕ ਆਦਮੀ ਕੋਲ ਅਦਭੁੱਤ	5		

		ਮੁਰਗੀ-ਰੋਜ਼ ਸੌਨੇ ਦਾ ਅੰਡਾ ਦਿੰਦੀ- ਵੇਚ ਕੇ ਅਮੀਰ ਹੋ ਗਿਆ-ਮਨ ਵਿਚ ਲਾਲਚ-ਇਕੋ ਵਾਰ ਸਾਰੇ ਅੰਡੇ ਕੱਢਣ ਦਾ- ਤੇਜ਼ ਛੁਰੀ ਚੁੱਕੀ-ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਢਿੱਡ ਪਾੜਿਆ- ਲਹੂ ਤੋਂ ਸਿਵਾਇ ਕੁਝ ਨਾ ਮਿਲਿਆ- ਪਛਤਾਇਆ-ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ			
		ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਬਲ ਹੈ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰ-ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ-ਕਿਸਾਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ- ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ- ਨਾਲ ਹੀ ਪਤਲੀ ਲਕੜੀਆਂ ਦਾ ਗੱਠਾ ਮੰਗਵਾਇਆ- ਇੱਕ ਇਕ-ਇਕ ਤੋੜਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ- ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ- ਫਿਰ ਗੱਠਾ ਬਣਾ ਕੇ ਤੋੜਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ- ਚਾਰੋਂ ਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟੀਆ-ਸਿੱਖਿਆ	5		
3.		ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ-ਜਨਮ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1563 ਈ. ਦੋਹਿਤਾ ਬਾਣੀ ਦਾ ਬੋਹਿਥਾ-ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਹਿਪਾਠੀ- 1581 ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਗੱਦੀ-ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਖੁਸਰੋ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ- ਕੈਦ 1606 ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ- ਕੁੱਲ 31 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ 30 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਰਚਨਾ- ਸੁਖਮਣੀ, ਬਾਰਹਮਾਹ, ਬਾਵਨ ਅੱਖਰੀ...	5	5	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਲੇਖਨ ਤੇ ਸਮਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

		ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾਵਾਂ- ਬੋਲੀ ਸਾਦੀ, ਰਸ-ਭਰੀ- ਮਹਾਨ ਕਵੀ- ਸੰਗ੍ਰਹਿ-ਚਾਰੀਆਂ- ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ। ਜਾਂ			
		ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇਸ਼-ਪਿਆਰ ਦਾ ਕਵੀ- ਵਡਾਲਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਸਨੀਕ- 1782 ਵਿਚ ਜਨਮ-1862 ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਨਾ-ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਵਿ- ਕ੍ਰਿਤ 'ਹਿੰਦ-ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜੰਗ'-ਅਰਥਾਤ 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ' - ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ-ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਚਾਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ- ਰਚਨਾ ਵੀਰ ਰਸ ਵਿਚ ਕਰੁਣਾ ਰਸ-ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਰਚਨਾ। ਜਾਂ	5		
		ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨਵੀਨ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ-ਜਨਮ 16 ਨਵੰਬਰ 1934-ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਰਹੀ- ਮੁੱਖ ਰੁਝੇਵਾ ਪੱਤਰਕਾਰੀ- ਨਾਟਕ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ-ਕਈ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਿੱਤੇ- ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਸਤਰੀ ਜੀਵਨ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸੌਰੀ ਵਾਤਾਵਰਨ			
4.	(i)	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ (ਅ)	1	5	ਜੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ੳ,

	(ii)	112 (ੲ)	1		ਅ, ਏ, ਸ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	ਦਸ ਸਾਲ (ੳ)	1		
	(iv)	ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆ ਦਾ (ਸ)	1		
	(v)	ਚਾਰ (ੲ)	1		
5.	(i)	5 ਦਸੰਬਰ, 1872 (ੲ)	1	5	
	(ii)	ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ (ਅ)	1		
	(iii)	ਆਰਸੀ (ੲ)	1		
	(iv)	ਅਸ਼ੋਕਾ ਚੇਤੀ (ਸ)	1		
	(v)	ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ੳ)	1		
6.	(i)	18 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ	1	5	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ	1		
	(iii)	162 ਕਾਫ਼ੀਆਂ	1		
	(iv)	ਇਨਾਇਤ ਸ਼ਾਹ ਕਾਦਰੀ	1		
	(v)	ਦਮੋਦਰ	1		
ਭਾਗ (ਅ)					
7	(i)	ਪੁਰਾਣ (ਮਿੱਥ) ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ	1	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
	(ii)	ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਦੋਸਤ	1		
	(iii)	ਧੀ	1		
8	(i)	ਸੌਭਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਰਮੇਸ਼	1	3	

		ਨਾਲ (ੲ)			
	(ii)	ਵਕਾਲਤ (ੳ)	1		
	(iii)	ਪਤਝੜ (ੲ)	1		
(9)	(i)	ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨੋਟ	1	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	ਗੰਗੋ	1		
	(iii)	ਐਮਨਾਬਾਦ (ਸੈਦਪੁਰ ਸੰਡਯਾਲੀ)	1		
(10)	(i)	ਨੋਟ : ਕੋਈ ਦੋ ਉੱਤਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਨਿਆਰੀ ਧਰਤੀ, ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਦੇਵੀ ਨੇ ਆਪ ਕੀਤਾ, ਆਸਮਾਨੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਝਲਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਸੀ ਰਮਜ਼ਾਂ।	2	4	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ii)	'ਦਾਗ' ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੁੜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਕਾਮ-ਸੰਬੰਧਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।	2		ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(iii)	ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪ ਤਾਂ ਭਰ ਜਵਾਨ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਮੇਚ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਮ-ਵਾਸਨਾ ਦੀ ਅੱਗ ਭੜਕ ਰਹੀ ਹੈ।	2		
11.	(i)	'ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ' ਨਾਟਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਨਾਟ ਵਿਚ ਸ਼ੋਭਾ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ, ਲੀਲਾ ਸਤੀਸ਼ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਤੀਸ਼ ਝਗੜਾ ਸਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ,	2	4	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

		ਸਥਿਤੀ ਬਦਹਾਲ, ਅਖੀਰ ਸ਼ੋਭਾ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ			
		ਪਹਿਲੇ ਨਾਟ ਵਿਚ ਸ਼ੋਭਾ ਰਮੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਿਆਰ-ਵਿਆਹ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕਪੂਰ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਕੀਲ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਲਾਕ ਲਈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਸ਼ੋਭਾ ਨੂੰ ਰਮੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲੀਲਾ ਨਾਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।			
	(ii)	ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕਪੂਰ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ, ਸ਼ੋਭਾ, ਸਤੀਸ਼, ਲੀਲਾ, ਕੰਵਲ ਨੈਣ, ਰੇਖਾ, ਰਮੇਸ਼, ਬਜ਼ੁਰਗ, ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ, ਮੁਨਸ਼ੀ, ਇਕ ਔਰਤ ਜਮਾਂਦਾਰਨੀ ਜਾਂ	2		
		ਸਵੈ-ਇੱਛਾ (ਮਨਮਰਜੀ) ਨਾਲ ਮਰਦ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸੁਤੰਤਰ ਜਿਊਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੂਪਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	2		
12.	(i)	ਨੋਟ : ਕੋਈ ਦੋ ਉੱਤਰ ਨਾਨਕ ਤਪਾ ਬਹੁਤ ਹੰਕਾਰੀ ਹੈ	2	4	
	(ii)	ਅਪਰਾਧੀ (ਦੋਸ਼ੀ) ਵਿਰੁੱਧ	2		

		ਗੁਆਹੀਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ			
	(iii)	ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਨੇ ਪਿਤਾ - ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਡੇਢ ਪਹਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੀ ।	2		
13.		ਕਾਲਾ ਭੋਰ ਕਦੇ ਇਕ ਫੁੱਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਟਿਕਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਜਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਧਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੁਬਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾ ਬੈਠਾ। ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪੂਰਾ ਅੰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
		ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਹਵਾ ਵਰਗੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।			
14.		ਸ਼ੋਭਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ : ਲੇਖਕ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਨਾਟਕ ਰਾਹੀਂ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਔਰਤ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਵਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ, ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ। ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

		ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਟਕ ਦੀ ਨਾਇਕ ਸ਼ੋਭਾ ਹੈ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ, ਸਵੈ-ਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਵਾਲੀ, ਸਾਹਸ ਤੇ ਸੂਝ ਵਾਲੀ, ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਡੱਟ ਜਾਣ ਵਾਲੀ, ਧੀ, ਮਾਂ, ਸੱਸ ਦਾ ਰੂਪ।	3		
15		ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੇਖ ਦਾ ਸੰਖੇਪ-ਸਾਰ ਲੇਖਕ ਦਾ ਜਨਮ ਸਿਆਲਕੋਟ, ਘੱਟ ਖਾਂਦਾ, ਘੱਟ ਬੋਲਦਾ, ਘੱਟ ਸੌਂਦਾ, ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਆਰਾਧਨਾ ਕਰਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਾ ਪਿਆਰਾ, ਚਾਹ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ, ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ। ਜਾਂ	3	3	ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਇਕ ਠਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਵੱਢ ਲਿਆ, ਲੋਕੀ ਘੇਰ ਕੇ ਖੜੇ ਹਨ, ਭੀੜ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲੇਗਾ ਨਾਲੇ ਹਰਜਾਨਾਂ ਵੀ, ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਣ 'ਤੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦਾ ਰੰਗ ਬਦਲਣਾ ਅਖੀਰ ਕੁੱਤੇ ਦੇ	3		

		ਵੱਢੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਦੌੜ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।			
16.		ਕਵੀ ਭਾਈ ਵਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ਼ ਕਵਿਤਾ ਚਸਮਾ ਇੱਛਾਬਲ ਤੇ ਭੁੰਘੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ ਕਿਤਾਬ ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ	5	5	ਤਿੰਨ ਅੰਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਦੋ ਅੰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਹਨ
17	(ੳ)	ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਸਾਰ ਕਬੰਦੀ ਕਲਾਈ	5	5	ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
	(ਅ)	ਬਿਰਹੋਂ ਦੀ ਰੜਕ			
	(ੲ)	ਖਤਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ			
18				5	
	(ੳ)	'ਸ਼ੋਭਾ-ਸ਼ਕਤੀ' ਨਾਟਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਕ ਦਾ ਸਾਰ ਜਾਂ	5		ਕਵੀ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
		ਪਾਤਰ ਸਤੀਸ਼ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਚਿਤਰਨ			
19		ਕਿਸੇ ਇਕ ਲੇਖ ਦਾ ਸਾਰ:		5	
	(ੳ)	ਮਲਕ ਭਾਗੋਂ ਤੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋਂ ਜਾਂ	5		
	(ਅ)	ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਜਾਂ			
	(ੲ)	ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਸਾਹਮਣੇ			